

Редакція:

Проект
(Тираж 21.03.2007 р.)

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про аудит з промислової безпеки та охорони праці

Цей Закон визначає основні правові та організаційні засади здійснення аудиту з промислової безпеки та охорони праці і спрямований на підвищення загального рівня безпеки виробництва у процесі діяльності суб'єктів господарювання, незалежно від форми власності, організаційно-правової форми та видів діяльності.

Розділ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Аудит з промислової безпеки та охорони праці

Аудит з промислової безпеки та охорони праці (далі - аудит) - документально оформлений системний, незалежний процес об'єктивного обстеження та оцінювання об'єкта аудиту, що включає збирання, аналіз і об'єктивне оцінювання доказів для встановлення відповідності визначених заходів, умов, системи управління промисловою безпекою та охороною праці й інформації з цих питань вимогам законів та інших нормативно-правових актів з промислової безпеки та охорони праці.

Аудит в Україні є добровільним.

Стаття 2. Правове регулювання аудиту

Відносини у сфері аудиту в Україні регулюються цим Законом, законами України "Про охорону праці", "Про акредитацію органів з оцінки відповідності", "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності" та іншими нормативно-правовими актами.

Якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші вимоги, ніж ті, що передбачені цим Законом, то застосовуються правила міжнародного договору.

Стаття 3. Види аудиту

Аудит може бути внутрішнім та зовнішнім.

Внутрішній аудит здійснюється власником об'єкта аудиту для перевірки відповідності системи управління промисловою безпекою та охороною праці вимогам законів та інших нормативно-правових актів з промислової безпеки та охорони праці.

Внутрішній аудит здійснюється аудитором з систем управління промисловою безпекою та охороною праці.

Результати внутрішнього аудиту надаються аудиторській організації перед проведенням зовнішнього аудиту.

Зовнішній аудит здійснюється аудиторською організацією на замовлення власника об'єкта аудиту.

Періодичність проведення аудиту встановлюється замовником аудиту, але не рідше одного разу на рік для внутрішнього аудиту і одного разу на три роки для зовнішнього аудиту.

Стаття 4. Суб'єкти аудиту

Суб'єктами аудиту є замовники аудиту та виконавці аудиту.

Замовниками аудиту є власники об'єкта аудиту.

Виконавцем внутрішнього аудиту є аудитор з систем управління промисловою безпекою та охороною праці, який отримав у встановленому цим Законом порядку сертифікат на право здійснення аудиту.

Виконавцем зовнішнього аудиту є аудиторська організація.

Стаття 5. Об'єкти аудиту

Об'єктами аудиту є системи управління з промислової безпеки та охорони праці:

підприємств, установ та організацій, їх філій та представництв;

структурних підрозділів підприємств, установ та організацій.

Система управління промисловою безпекою та охороною праці є комплексом взаємопов'язаних заходів з виконання вимог законів та інших нормативно-

правових актів з промислової безпеки та охорони праці, спрямованих на забезпечення безпечних умов праці та промислової безпеки.

Стаття 6. Основні завдання аудиту

Аудит проводиться з метою забезпечення контролю за виконанням вимог законів та інших нормативно-правових актів з промислової безпеки і охорони праці в процесі виробничої та іншої діяльності.

Основними завданнями аудиту є:

оцінка ефективності, повноти та обґрунтованості заходів, що вживаються для забезпечення вимог промислової безпеки та охорони праці на об'єкті аудиту;

встановлення відповідності об'єкта аудиту вимогам законів та інших нормативно-правових актів з промислової безпеки та охорони праці.

Замовник аудиту може визначати додаткові завдання, виходячи з його потреб відповідно до цього Закону та інших нормативно-правових актів, характеру об'єкта аудиту.

Стаття 7. Основні принципи аудиту

Основними принципами аудиту є:

незалежність;

законність;

обґрунтованість;

об'єктивність;

достовірність;

документованість;

професійна компетентність аудиторів.

Стаття 8. Критерії аудиту

Критерії аудиту - вимоги нормативно-правових актів з промислової безпеки та охорони праці, керуючись якими виконавець аудиту оцінює докази аудиту, проводить їх аналіз та готує висновок щодо об'єкта аудиту.

Критерії аудиту визначаються у договорі на його проведення між замовником та виконавцем аудиту.

Стаття 9. Докази аудиту

Докази аудиту - інформація, отримана виконавцем аудиту, на підставі якої готується висновок аудиту і яка може бути перевірена. Докази аудиту використовуються виконавцем аудиту для визначення відповідності об'єкта аудиту вимогам законів та інших нормативно-правових актів з промислової безпеки та охорони праці.

Стаття 10. Міжнародне співробітництво в галузі аудиту

Міжнародне співробітництво в галузі аудиту здійснюється відповідно до законів та міжнародних договорів України.

Розділ II. ВИКОНАВЦІ АУДИТУ

Стаття 11. Аудиторська організація

Аудиторською організацією може бути визнана юридична особа, яка акредитована відповідно до Закону України "Про акредитацію органів з оцінки відповідності" для здійснення аудиту.

У проведенні акредитації аудиторської організації може брати участь представник спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з нагляду за охороною праці.

Юридична особа може бути визначена аудиторською організацією, якщо вона:

є резидентом України;

має необхідне інформаційно-технічне забезпечення для ведення обліку про проведені роботи;

відповідає вимогам щодо незалежності діяльності,

а також має у своєму складі:

- не менше двох технічних експертів з промислової безпеки, які працюють на постійних засадах, для кожного заявленого напряму експертної діяльності та виду устаткування;

- не менше двох фахівців з оцінки умов праці на робочих місцях.

За поданням спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з нагляду за охороною праці національним органом з акредитації може бути прийнято рішення про тимчасове зупинення дії або визнання недійсним атестата про акредитацію аудиторської організації у разі:

виявлення порушень, допущених аудиторською організацією під час проведення аудиту (недостовірність оцінок, необ'єктивність аналізу фактичних даних, порушення етичних норм тощо);

неодноразових, підтверджених замовниками аудиту, фактів неякісного проведення аудиту;

порушення законів та інших нормативно-правових актів з промислової безпеки та охорони праці.

Забороняється здійснювати аудит об'єктів аудиторам та аудиторським організаціям, якщо вони є власниками акцій цих об'єктів або в іншій формі мають безпосереднє відношення до них.

Стаття 12. Вимоги до аудитора з систем управління промисловою безпекою та охороною праці та органу з сертифікації аудиторів

Аудитором з систем управління промисловою безпекою та охороною праці може бути фізична особа, яка має сертифікат, що визначає її кваліфікаційну придатність на здійснення аудиту, виданий органом з сертифікації аудиторів.

Органом з сертифікації аудиторів є юридична особа, що здійснює сертифікацію аудиторів з систем управління промисловою безпекою та охороною праці, яка акредитована відповідно до вимог законодавства.

Право на отримання сертифіката аудитора з систем управління промисловою безпекою та охороною праці має фізична особа, яка отримала вищу технічну освіту, має досвід практичної роботи у сфері промислової безпеки та охорони праці або суміжних сферах протягом трьох років і успішно склала кваліфікаційний іспит.

Перелік питань кваліфікаційного іспиту затверджується спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з нагляду за охороною праці один раз на рік.

Термін чинності сертифіката - три роки.

Стаття 13. Права та обов'язки аудиторської організації

Аудиторська організація під час аудиту має право:

самостійно визначати методи проведення аудиту відповідно до законодавства та договору із замовником аудиту;

отримувати документи, матеріали та інші відомості, наявні у замовника аудиту, необхідні для проведення аудиту;

залучати на договірних засадах для вирішення окремих питань, що виникають у процесі проведення аудиту і вимагають спеціальних знань, фахівців відповідного профілю, не покладаючи на них відповідальність за висновки аудиту.

Аудиторська організація зобов'язана:

повідомляти замовника аудиту про всі виявлені у процесі проведення аудиту випадки порушення законів та інших нормативно-правових актів з промислової безпеки та охорони праці, стандартів, норм, правил і відображати цю інформацію у висновку аудиту;

невідкладно інформувати замовника аудиту про виявлену у процесі проведення аудиту загрозу аварійної ситуації;

забезпечувати належне збереження та своєчасне повернення документів, одержаних від замовника аудиту та інших осіб для проведення аудиту;

невідкладно інформувати замовника аудиту про відомі аудиторській організації причини, що унеможливають проведення чи продовження аудиту;

не допускати проведення аудиту аудиторами чи іншими фахівцями, які мають особисту зацікавленість у результатах аудиту;

дотримуватися встановлених законодавством та договором на проведення аудиту вимог щодо конфіденційності інформації, яка отримана або стала відомою під час аудиту.

Стаття 14. Гарантії незалежності аудиторської організації

Закон гарантує незалежність аудиторської організації шляхом:

регулювання її діяльності законом, а також договором, що укладається відповідно до цього Закону;

заборони впливу на аудиторську організацію з метою примушування її до зміни форм і методів роботи чи висновку аудиту;

захисту порушених прав аудиторської організації у встановленому порядку.

Стаття 15. Реєстр аудиторських організацій

Національний орган з акредитації веде Реєстр аудиторських організацій у встановленому ним порядку.

Реєстр аудиторських організацій містить відомості про найменування, ідентифікаційний код, місцезнаходження аудиторської організації, дату її акредитації та номер атестата акредитації.

Розділ III. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ

Стаття 16. Правові підстави для проведення аудиту

Аудит проводиться на підставі договору між замовником та виконавцем.

Стаття 17. Висновок аудиту

Результати аудиту подаються у формі висновку, який має містити:

загальні відомості про об'єкт аудиту та замовника аудиту;

підстави для проведення аудиту, його мету, завдання, програму та обсяг виконаних робіт;

відомості про аудиторську організацію (аудитора з систем управління промисловою безпекою та охороною праці);

перелік основних законів та інших нормативно-правових актів, на підставі яких та для перевірки на відповідність яким проводився аудит;

характеристику фактичного стану об'єкта аудиту;

висновки аудиту щодо виявлених невідповідностей (або відсутності таких) об'єкта аудиту вимогам законів та інших нормативно-правових актів з промислової безпеки та охорони праці.

Висновок аудиту може містити рекомендації щодо заходів, яких необхідно вжити для усунення виявлених невідповідностей. Висновок аудиту є власністю його замовника і підставою для прийняття ним відповідних рішень.

Аудиторська організація в термін не пізніше 30 діб з дня підписання висновку аудиту надсилає його до спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з нагляду за охороною праці.

Результати зовнішнього аудиту враховуються під час встановлення періодичності та предмета планових перевірок, що здійснюються органами спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з нагляду за охороною праці.

Результати зовнішнього аудиту враховуються Фондом соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України під час розрахунку розміру страхового внеску, знижки чи надбавки до нього згідно із Законом України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності" у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Стаття 18. Сертифікат відповідності

Сертифікат відповідності - документ, який надається аудиторською організацією замовнику аудиту та засвідчує відповідність об'єкта аудиту вимогам законів та інших нормативно-правових актів з промислової безпеки та охорони праці.

Сертифікат відповідності видається в термін не пізніше 30 діб з дня підписання висновку аудиту і діє протягом трьох років.

Стаття 19. Права та обов'язки замовника аудиту

Замовник аудиту має право:

вільно визначати виконавців аудиту;

давати виконавцю аудиту завдання на проведення аудиту;

отримувати інформацію про хід аудиту;

одержувати та використовувати висновки аудиту та сертифікат відповідності;

на відшкодування збитків, заподіяних неправомірними діями виконавця аудиту під час проведення аудиту.

Замовник аудиту може мати інші права відповідно до законодавства та договору.

Замовник аудиту зобов'язаний:

забезпечувати фінансування проведення аудиту, своєчасні приймання та оплату виконаних робіт і наданих послуг;

надавати виконавцю аудиту всю наявну в нього інформацію, письмові чи усні пояснення щодо об'єкта аудиту;

не допускати дій, спрямованих на примушування виконавця аудиту до зміни форм і методів роботи чи висновків аудиту;

забезпечувати доступ виконавця аудиту на об'єкт, сприяти у проведенні дій, необхідних для належного виконання покладених на нього завдань;

виконувати інші дії, пов'язані з проведенням аудиту, відповідно до законодавства.

Стаття 20. Відповідальність за порушення законодавства про аудит

Аудиторська організація несе перед замовником аудиту цивільно-правову відповідальність у разі надання завідомо недостовірного висновку аудиту, що спричинило майнову шкоду.

Аудиторська організація несе цивільно-правову відповідальність, якщо майнова шкода завдана не пізніше ніж через рік з дня підписання висновку аудиту.

У разі заподіяння майнової шкоди іншим особам з вини аудиторської організації та замовника аудиту, зазначені особи несуть солідарну відповідальність у порядку, визначеному Цивільним кодексом України.

Розділ IV. САМОРЕГУЛІВНІ ОРГАНІЗАЦІЇ У СФЕРІ АУДИТУ

Стаття 21. Поняття саморегулівної організації у сфері аудиту

Саморегулівними організаціями у сфері аудиту є громадські організації, що об'єднують фізичних осіб, які виконують роботи у сфері аудиту.

Порядок утворення та діяльність саморегулівних організацій у сфері аудиту визначаються законодавством про об'єднання громадян з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом.

Саморегулівні організації у сфері аудиту діють на засадах самоврядування і їх діяльність не має на меті отримання прибутку.

Стаття 22. Вимоги до саморегулівної організації у сфері аудиту

Громадська організація може набути статусу саморегулівної організації у сфері аудиту, якщо:

кількісний склад цієї організації налічує не менш як 250 членів, які виконують роботи у сфері аудиту;

відповідно до статутних документів встановлено процедуру внутрішньої сертифікації її членів.

Стаття 23. Порядок визнання статусу саморегулівної організації у сфері аудиту

Визнання статусу саморегулівної організації у сфері аудиту здійснюється спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з нагляду за охороною праці.

Для визнання статусу саморегулівної організації у сфері аудиту її засновники подають такі документи:

копії статутних документів та свідоцтво про реєстрацію;

перелік фізичних осіб - членів організації з відомостями про їх сертифікацію;

відомості про склад керівництва статутних органів;

копії документів, якими встановлено процедуру внутрішньої сертифікації її членів.

Для з'ясування повноти та достовірності відомостей зазначених документів проводиться перевірка, термін якої не може перевищувати 30 днів від дати отримання документів спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з нагляду за охороною праці.

За наслідками розгляду та перевірки документів, поданих громадською організацією згідно з частиною другою цієї статті, спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з нагляду за охороною праці приймає рішення про визнання статусу саморегулівної організації у сфері аудиту або відмову у визнанні такого статусу.

Про прийняте рішення спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з нагляду за охороною праці повідомляє громадську організацію у триденний термін.

У визнанні статусу саморегулювальної організації у сфері аудиту громадській організації може бути відмовлено з таких підстав:

невідповідність громадської організації вимогам, зазначеним у статті 22 цього Закону;

неподання документів, передбачених частиною другою цієї статті;

припинення або тимчасова заборона діяльності громадської організації.

Вмотивоване рішення про відмову у визнанні статусу саморегулювальної організації у сфері аудиту надсилається громадській організації не пізніше 30 днів від дати отримання документів спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з нагляду за охороною праці. Це рішення може бути оскаржене в судовому порядку.

Стаття 24. Повноваження саморегулювальних організацій у сфері аудиту

Саморегулювальні організації у сфері аудиту здійснюють такі повноваження:

контроль за виконанням вимог нормативно-правових актів щодо здійснення аудиту, забезпеченням належної якості аудиту, який проводиться аудиторськими організаціями і аудиторами з систем управління промисловою безпекою праці та охороною праці - їх членами;

участь у розробленні нормативно-правових актів з промислової безпеки та охорони праці;

участь у професійній підготовці аудиторів з систем управління промисловою безпекою та охороною праці;

контроль за підвищенням кваліфікації їх членів;

участь у складі атестаційної комісії, яка приймає кваліфікаційний іспит у кандидатів на право отримання сертифіката аудитора з систем управління промисловою безпекою та охороною праці;

рецензування не рідше одного разу на рік висновків аудиту, наданих їх членами;

захист своїх членів у питаннях судового та досудового вирішення спорів, пов'язаних з проведенням аудиту, відповідно до законодавства;

сприяння розвитку добросовісної конкуренції серед аудиторських організацій;

сприяння розвитку інформаційних технологій у сфері промислової безпеки та охорони праці, широкому інформуванню суспільства про особливості аудиту;

встановлення інших вимог щодо забезпечення виконання їх членами норм цього Закону, інших нормативно-правових актів з промислової безпеки та охорони праці.

Розділ V. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1.. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2008 року.

2. Внести зміни до таких законів України:

1) у Законі України "Про акредитацію органів з оцінки відповідності" (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., N 32, ст. 170):

в абзаці другому статті 1 слова "(випробування, калібрування, сертифікацію, контроль)" замінити словами "(випробування, калібрування, сертифікацію, контроль, аудит з промислової безпеки та охорони праці)";

статтю 10 доповнити абзацом сьомим такого змісту:

"аудиторські організації, що здійснюють аудит з промислової безпеки та охорони праці";

2) розділ III Закону України "Про охорону праці" (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., N 2, ст. 10; 2004 р., N 17-18, ст. 250; 2005 р., N 7-8, ст. 162) доповнити статтею 241 такого змісту:

"Стаття 241. Аудит з промислової безпеки та охорони праці

З метою перевірки стану охорони праці роботодавець має право проводити аудит з промислової безпеки та охорони праці на підприємстві, в установі, організації, в їх філіях, представництвах і структурних підрозділах.

Проведення аудиту з промислової безпеки та охорони праці здійснюється відповідно до Закону України "Про аудит з промислової безпеки та охорони праці".

3. Кабінету Міністрів України протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність з цим Законом;

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, що впливають із цього Закону;

забезпечити приведення міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність з цим Законом.

Голова Верховної Ради України